

Contents Obsah Obsah Spis treści Cuprins Περιεχόμενα

6 À propos	44 1888, a decisive year	202 The rejection by France
Freedom and authenticity	Rozhodující rok 1888	Francouzské odmítnutí
Svoboda a autenticita	Rozhodujúci rok 1888	Francúzske odmiestnutie
Sloboda a autentickosť	Rok 1888. Decyzja	Odrzucenie Francji
Wolność i autentyczność	1888, un an decisiv	Adio Franței
Libertate și autenticitate	1888, μια καθοριστική χρονιά	Η απόρριψη από την Γαλλία
Ελευθερία και αυθεντικότητα		
8 The art amateur, a dilettante painter	84 The Brittany studio, between Pont-Aven and Le Pouldu	224 Polynesia rediscovered
Milovník umění a amatérský malíř	Bretaňský ateliér, mezi Pont- Avene a Le Pouldu	Znovuobjevená Polynésie
Milovník umenia, amatérsky maliar	Bretónsky ateliér, medzi Pont- -Avenom a Le Pouldu	Znovuobjavenie Polynézie
Milošník sztuki i malarz amator	Atelier w Bretanii, między Pont-Aven a Le Pouldu	Ponowne odkrycie Polinezji
Amatorul de artă, pictor diletant	Atelierul din Bretania, între Pont-Aven și Le Pouldu	Polinezia regăsită
Λάτρης της τέχνης – ερασιτέχνης ζωγράφος	To εργαστήριο της Βρετάνης, ανάμεσα στην Ποντ-Αβέν και την Πουλντύ	H νέα ανακάλυψη της Πολυνησίας
28 The revelation of Pont-Aven	128 Preparing for the grand departure	262 The last residence at the Marquesas
Zjevení z Pont-Avenu	Příprava na velký odjezd	Poslední pobyt na Markézách
Zjavenie z Pont-Avenu	Prípravy na veľkú cestu	Posledný pobyt na Markézach
Objawienie z Pont-Aven	Przygotowania do wielkiej podróży	Ostatni pobyt na Markizach
Revelația de la Pont-Aven	Pregătind marea plecare	Ultima reședință din insulele Marquises
Η αποκάλυψη της Ποντ-Αβέν	Προετοιμασία της μεγάλης αναχώρησης	Η τελευταία κατοικία στις νήσους Μαρκέσας
34 Dreams of the edge of the world	144 The “studio of the tropics” at Tahiti	284 Museums
Sny o konci světa	„Tropický ateliér“ na Tahiti	Muzea
Snívanie o kraji sveta	„Tropický ateliér“ na Tahiti	Múzeá
Marzenia o końcu świata	„Tropikalne atelier“ na Tahiti	Muzea
Vise despre capătul lumii	„Atelierul tropicelor“ din Tahiti	Muzee
Όνειρα από την άλλη άκρη του κόσμου	To «εργαστήριο των τροπικών» στην Ταϊτή	Mουσεία

À propos

Freedom and authenticity

An avant-garde artist fully recognised as such, since the great Parisian exhibition of 1949, Paul Gauguin (1848–1903) remained marginal all of his life because of his atypical career, his extreme character and his polymorphic and innovative art. Although he did not enjoy fortune during his life, but only success among critics, he was aware of his talent. He wrote to his wife Mette Sophie on March 1892: "I am a great artist and I know it. It is because I know it, that I have endured so many sufferances in order to follow my path." A self-proclaimed "savage", nostalgic for his Peruvian childhood, he was on a perpetual quest for authenticity and freedom.

Svoboda a autenticita

Paul Gauguin (1848–1903), plně uznávaný jakožto avantgardní umělec až po velké pařížské výstavě v roce 1949, zůstal po celý život na okraji kvůli své netypické umělecké dráze, extrémní povaze a mnohotvárnému a novátorskému umění. Ačkoli za života nedošel slávy, jen jistého uznání ze strany kritiků, byl si vědom svého nadání. „Jsem velký umělec a vím to. A jen díky tomu, že to vím, jsem tak dobré obstál v tolka protivenstvích, jen abych mohl pokračovat ve své cestě,“ napsal své ženě Mette Sophii v březnu roku 1892. Tento samozvaný „divoch“, jenž se nikdy nezbavil stresku po raném dětství stráveném v Peru, neúnavně hledal autenticitu a svobodu.

Sloboda a autentickosť

Aj keď je Paul Gauguin (1848 – 1903) od veľkej parížskej výstavy v roku 1949 plne uznávaný ako avantgardný umelec, počas svojho života zostával skôr na okraji, za čo mohla jeho nie práve typická umelecká dráha, extrémna povaha a v neposlednom rade aj jeho mnohotvárne a inovatívne umenie. Napriek tomu, že šťastie mu nebolo práve naklonené a získanie reputácie a úspechu ho stalo nemalé úsilie, svojho talantu si bol plne vedomý. Svojej žene Mette Sophie v marci 1892 napísal: „Som veľký umelec a viem to. A práve preto, že to viem, som zniesol tolké utrpenie, aby som mohol pokračovať vo svojej ceste.“ „Divoch“, ako sám seba nazýval, nostalgicky smútiaci po detstve strávenom v Peru, ustavične hľadal autentickosť a slobodu.

Christ in the Garden of Olives

Kristus na Olivetské hoře

Kristus na Olivovej hore

Chrystus w Ogrodzie Oliwnym

Hristos în Grădina cu măslini

Ο Χριστός στον Κήπο των Ελαιών

1889, Oil on canvas/olej na plátně/olej na plátne/
olej na plótnie/ulei pe pânză/λάδι σε καμβά, 73 × 92 cm,
Norton Museum of Art, West Palm Beach

Wolność i autentyczność

Od czasu wielkiej wystawy paryskiej w 1949 roku Gauguina (1848–1903) uważa się za artystę awangardowego, ale za życia ten malarz był zawsze postacią drugorzędną – z powodu niezwykłej drogi życiowej, bezkompromisowego charakteru i sztuki, którą tworzył: polimorficznej, a jednocześnie innowacyjnej. I chociaż przez całe życie szczęście go raczej omijało, a sukcesy i uznanie zdobywał z wielkim trudem, to zawsze był świadomego swojego talentu. „Jestem wielkim artystą i mam tego świadomość. Bierzę się to stąd, że musiałem tyle wycierpieć, by móc kontynuować swoją drogę” – pisze do żony, Mette Sophie, w marcu 1892 roku. Przepełniony tępnotą za Peru, gdzie spędził wczesne dzieciństwo, „Dziki” (jak sam siebie nazywał) ustawnicze poszukiwał autentyczności i wolności.

Liberitate și autenticitate

Artist avangardist, recunoscut pe deplin după marea expoziție pariziană din 1949, Paul Gauguin (1848–1903) a fost marginalizat în timpul vieții din cauza parcursului atipic, a comportamentului extrem și a artei sale- polimorfă și inovatoare. Deși nu a avut parte de succes cât a trăit, decât din partea criticii, era conștient de talentul său. „Sunt un mare artist și știu asta. Știu, pentru că am îndurat atâtea suferințe pentru a-mi urma drumul”, îi scria soției sale, Mette Sophie, în martie 1892. S-a autoproclamat „sălbatic”, nostalgic al copilăriei peruviene, a fost mereu în căutarea autenticității și a libertății.

Ελευθερία και αυθεντικότητα

Αναγνωρισμένος ως ένας αβανγκάρντ καλλιτέχνης, από τη μεγάλη έκθεση του Παρισιού το 1949, ο Πωλ Γκωγκέν (1848–1903), έμεινε όλη του τη ζωή στο περιθώριο εξ αιτίας της αντισυμβατικής του καριέρας, του ακραίου χαρακτήρα του και της πολυμορφικής και καινοτόμου τέχνης του. Αν και δεν υπήρξε ιδιαίτερα ευτυχισμένος στη ζωή του, έχαιρε εκτίμησης από τους κριτικούς και είχε συνείδηση του ταλέντου του. Έγραψε στη σύζυγό του Μέτε Σόφι, τον Μάρτιο 1892: «Είμαι ένας μεγάλος καλλιτέχνης και το γνωρίζω. Επειδή ακριβώς το γνωρίζω, έχω υπομείνει τόσες κακουχίες, προκειμένου να ακολουθήσω τον δικό μου δρόμο». Ένας «άγριος», όπως αυτοαποκαλείτο, νοσταλγώντας την παιδική του ηλικία στο Περού, ήταν σε μια συνεχή αναζήτηση της αυθεντικότητας και της ελευθερίας.

*The Seine at the Pont
d'Iéna. Snowy Weather*

*Seina u Janského
mostu v zimě*

*Seina při moste Pont
d'Iéna v zime*

*Sekwana przy Pont
d'Iéna. Śnieżna pogoda*

*Sena la Pont d'Iéna.
Ninsoare*

*Ο Σηκουάνας στη γέφυρα
της Ιένα με χιόνι*

1875. Oil on canvas/olej
na plátně/olej na plátnie/
olej na płótnie/olej pe pánzā/
λάδι σε καμβά, 65 × 92 cm,
Musée d'Orsay, Paris

The art amateur, a dilettante painter
Paul Gauguin was born in Paris on 7 June 1848. During the following summer, he set off for Peru together with his family, and they would remain there for 5 years. Engaged with the navy between 1865 and 1871, Paul travelled the globe, from Latin America to India via the Mediterranean and the North Sea. He was then employed by a Paris stockbroker where he became friends with Émile Schuffenecker (1851–1934). An amateur painter and collector during his spare time, he followed painting courses together with his colleague. In 1873 he wed Danoise Mette Sophie Gad, with whom he would have five children.

Milovník umění a amatérský malíř
Paul Gauguin se narodil v Paříži v červnu roku 1848. Následujícího léta s celou rodinou nastupuje na loď do Peru, kde zůstává dalších pět let. V letech 1865–1871 pak Paul slouží u námořnictva a brázdí celou zeměkouli od Latinské Ameriky přes Středozemní a Severní moře až po Indii. Poté získává místo v kanceláři pařížské burzy, kde se sprátel s Émilem Schuffeneckerem (1851–1934). Ve společnosti svého kolegy pak Paul, malíř začátečník a sběratel, navštěvuje hodiny malby. V roce 1873 se žení s Dánkou Mette Sophié Gadovou, s níž bude mít pět dětí. Do uměleckého prostředí jej uvádí jeho tutor Gustave Arosa a seznamuje

Milovník umenia, amatérsky maliar
Paul Gauguin sa narodil 7. júna 1848 v Paríži. Už nasledujúce leto sa celá rodina prestahovala do Peru, kde zostali päť rokov. V rokoch 1865 až 1871 precestoval ako námorník celý svet od Južnej Ameriky až po Indiu, plavil sa po Stredozemnom aj Severnom mori. Následne sa zamestnal v kancelárii parížskeho burzového makléra, kde sa sprátel s Émilom Schuffeneckerom (1851 – 1934). Amatérsky maliar a zberateľ umenia navštievoval vo voľnom čase aj s kolegom kurzy maľovania. V roku 1873 sa oženil s Dánkou Mette Sophie Gadovou, s ktorou mal päť detí. Bol to práve jeho učiteľ Gustave Arosa, kto ho uviedol do umeleckých

The Seine at Pont de Grenelle

Seina u Grenellského mostu

*Seina pri moste
Pont de Grenelle*

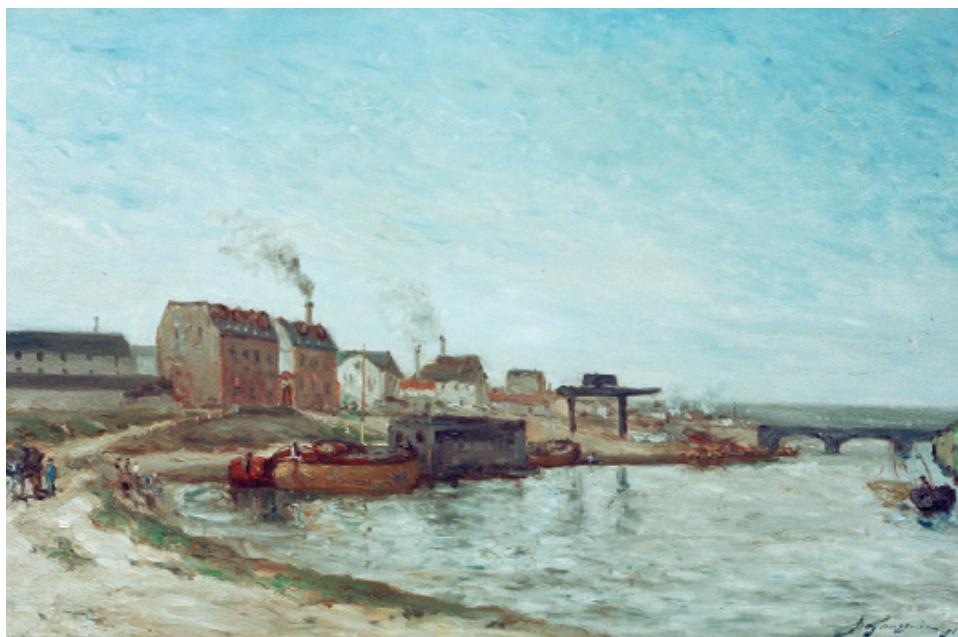
Sekwana przy Pont de Grenelle

Sena la Pont de Grenelle

Ο Σηκουάνας στη γέφυρα της Γκρενέλ

1875, Oil on wood/olej na dřevě/olej na dreve/olej na desce/ulei pe lemn/λάδι σε ξύλο, 30 × 44 cm,

Wallraf-Richartz-Museum & Fondation Corboud, Köln

Miłośnik sztuki i malarz amator

Paul Gauguin przychodzi na świat 7 czerwca 1848 roku w Paryżu, a następnie lata jego rodzina wyrusza statkiem w podróz do Peru, gdzie pozostaje przez pięć kolejnych lat. W latach 1865–1871 Gauguin zaciąga się do marynarki handlowej i podróżuje od Ameryki Łacińskiej po Indie, płyną po Morzu Śródziemnym i Północnym. Później pracuje w biurze maklera giełdowego, gdzie zaprzyjaźnia się z Émilem Schuffeneckerem (1851–1934). W wolnym czasie zajmuje się malarstwem i kolekcjonerswem. Wraz z kolegą uczęszcza na kurs malarstki. W 1873 roku żeni się z Dunką Mette Sophie Gad, z którą będą mieli pięciorgo dzieci.

Gustave Arosa, nauczyciel Gauguina, wprowadza go w środowisko artystyczne

Amatorul de artă, pictor diletant

Paul Gauguin s-a născut la Paris la 7 iunie 1848. În vara următoare, pleacă împreună cu familia în Peru pentru cinci ani. Înrolat în marină între anii 1865 și 1871, Paul are ocazia de a face înconjurul lumii: din America Latină până în India, trecând prin Mediterană și Marea Nordului. Este apoi angajat într-o agenție bursieră unde se împrietenește cu Émile Schuffenecker (1851–1934). Pictor amator și colecționar în timpul liber, urmează cursuri de pictură alături de prietenul său. În anul 1873 se căsătorește cu daneza Mette Sophie Gad, cu care va avea cinci copii.

Tutorele său, Gustave Arosa, îl introduce în cercurile artiștilor și îl

Λάτρης της τέχνης, ερασιτέχνης

Ζωγράφος

Ο Πωλ Γκωγκέν γεννήθηκε στο Παρίσι, την 7η Ιουνίου 1848. Το επόμενο καλοκαίρι πήγε με την οικογένειά του στο Περού, όπου και έζησαν, για τα επόμενα 5 χρόνια. Δουλεύοντας στο ναυτικό, ανάμεσα στο 1865 και το 1871, ταξίδεψε σε όλο τον κόσμο, από την Λατινική Αμερική στην Ινδία, μέσω της Μεσογείου και της Βόρειας Θάλασσας. Στη συνέχεια, τον προσέλαβε ένας χρηματιστής στο Παρίσι, όπου έγινε φίλος με τον Εμίλ Σούφενεκερ (1851-1934). Ερασιτέχνης ζωγράφος και συλλέκτης στον ελεύθερο χρόνο του, παρακολούθησε μαζί με τον φίλο του μαθήματα ζωγραφικής. Το 1873, παντρεύτηκε την Δανέζα Μέτε Σόφι. Γκαντ, με την οποία απέκτησε πέντε παιδιά.

Mette Gauguin and her Five Children

Mette Gauguinová a jejich pět dětí

Mette Gauguinová a jej păt detí

Mette Gauguin i jej pięcioro dzieci

Mette Gauguin și cei cinci copii ai săi

Η Μέττε Γκωγκέν και τα πέντε παιδιά της

1888

It is his tutor, Gustave Arosa, who introduced him to artist circles, particularly by introducing him to Camille Pissarro (1830–1903). The latter advised him, encouraged him to participate in the expositions of the impressionists—which he did from 1879 to 1886—and allowed him to work alongside Paul Cézanne (1839–1906) and Armand Guillaumin (1841–1927). During this period, Gauguin

jej s Camillem Pissarrem (1830–1903). Ten mu radí, povzbuzuje jej k účasti na výstavách impresionistů – což také v letech 1879–1886 udělá – a umožní mu pracovat po boku Paula Cézanna (1839–1906) a Armanda Guillaumina (1841–1927). V té době Gauguin maluje krajiny a portréty ovlivněné Pissarrem a Edgarem Degasem (1834–1917), svými dvěma impresionistickými mentory.

kruhov a zoznámil ho s Camillom Pissarrom (1830 – 1903). Ten ho povzbudil a odporučil mu, aby sa zúčastnil na výstave impresionistov, čo v rokoch 1879 až 1886 aj urobil. Umožnil mu tiež pracovať po boku Paula Cézanna (1839 – 1906) a Armanda Guillaumina (1841 – 1927). Gauguin v tom čase maľoval krajiny a portréty ovplyvnené jeho dvomi impresionistickými

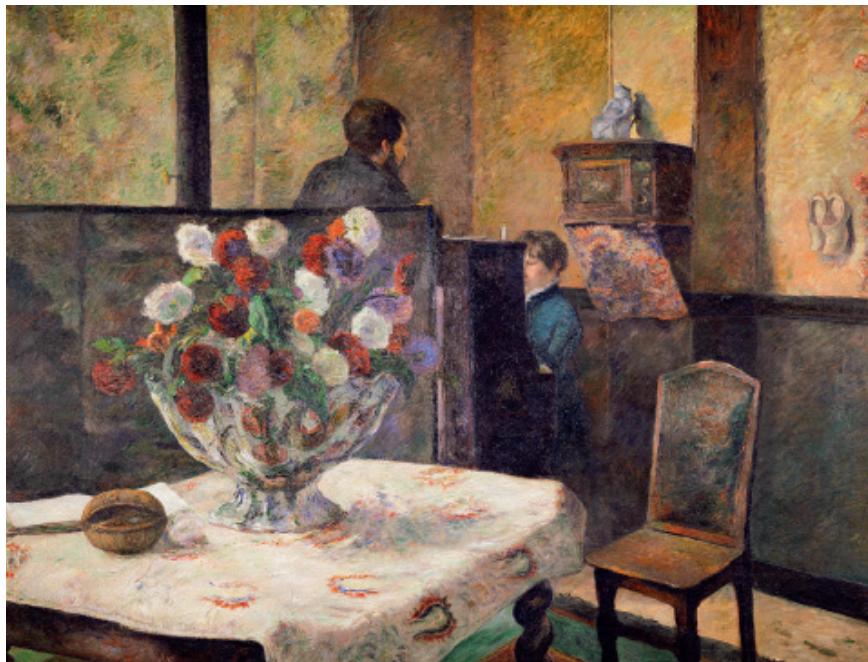
Paul & Mette
Paul a Mette
Paul a Mette
Paul i Mette
Paul și Mette
Ο Πωλ και η Μέττε
1885

i przedstawia przede wszystkim Pissarrowi (1830–1903). Ten udziela mu rad i zachęca do udziału w wystawach impresjonistów – co też Gauguin czyni w latach 1879–1886 – oraz umożliwia mu pracę u boku Paula Cézanne'a (1839–1906) i Armando Guillaumina (1841–1927). Gauguin maluje wówczas głównie krajobrazy i portrety, pozostając pod wpływem swoich impresjonistycznych mentorów: Pissarra

rezintă în mod special lui Camille Pissarro (1830–1903). Acesta îl îndrumă și îl încurajează să participe la expozițiile impresioniștilor. Urmând sfatul lui Pissaro, Gauguin expune între anii 1879 și 1886, având oportunitatea de a lucra alături de Paul Cézanne (1839–1906) și Armand Guillaumin (1841–1927). În acea perioadă Paul pictează peisaje și portrete sub influența celor doi mentor

Ο δάσκαλός του, Γκυστάβ Αρόσα, τον γνώρισε σε καλλιτεχνικούς κύκλους και ιδιαίτερα στον Καμίλ Πισαρό (1830–1903). Ο τελευταίος τον ενθάρρυνε να συμμετάσχει σε εκθέσεις με τους ιμπρεσιονιστές – κάτι που έκανε, από το 1879 έως το 1886 – και του επέτρεψε να εργαστεί κοντά στον Πωλ Σεζάν (1839–1906) και τον Αρμάν Γκιγιομέν (1841–1927). Κατά τη διάρκεια εκείνης

Interior of the Artist's Home, Rue Carcel

Interiér umělcova domu na rue Carcel

Interiér umelcovho domu na rue Carcel

Wnętrze domu artysty przy Rue Carcel

Interior al casei pictorului, Rue Carcel

Το εσωτερικό του σπιτιού του καλλιτέχνη, στην οδό Καράελ

1881, Oil on canvas/olej na płótnie/
olej na plátnie/olej na plótnie/
olej pe pánză/ħadu se kaubja,
130 × 162 cm, Nasjonalgalleriet, Oslo

painted landscapes and portraits in a manner influenced by Pissarro and Edgar Degas (1834–1917), his two impressionist mentors. Ruined by the stock market crash of 1882, he quit his job as a stockbroker in the following year. Having lost part of his collection, he tried to live from his painting in Rouen, and then launched into a commercial venture in Denmark—without success. Leaving his family in Copenhagen, he returned to Paris in 1885 with his son Clovis, ill and penniless, alone in the face of his artistic ambition—this also being an existential quest.

Krach na burze v roce 1882 jej připraví o prostředky a v následujícím roce opouští své zaměstnání. Prodává část své umělecké sbírky a v Rouenu se snaží žít malbou, poté se vrhne do obchodního dobrodružství v Dánsku. Bez úspěchu. Zanechává rodinu v Kodani a roku 1885 se vrací nemocný a bez peněz jen se synem Clovisem do Paříže. Osaměle čelí své umělecké ambici, která je pro něj nyní také otázkou existenční.

mentormi Pissarrom a Edgarom Degasom (1834 – 1917). Zruinovaný krachom na burze v roku 1882 sa nasledujúci rok vzdal práce burzového makléra. Predal časť svojej uměleckej zbierky a v Rouene sa pokúsil užiť maľovačím. Pustil sa aj do obchodného dobrodružstva v Dánsku, ale bez úspechu. Rodinu zanechal v Kodani a so synom Clovisom sa v roku 1885 vrátil do Paríža. Chorý a celkom bez peňazí, len so svojimi uměleckými ambíciami, ktoré boli tiež existenčným hľadaním.

Garden of Vaugirard. The painter's family in the garden at rue Carcel

Zahrada ve Vaugirard. Malířova rodina v zahradě na rue Carcel

Záhrada vo Vaugirard. Malírova rodina v záhrade na rue Carcel

Ogród Vaugirard. Rodzina malarza w ogrodzie przy Rue Carcel

*Grădina Vaugirard.
Familia pictorului în grădina din Rue Carcel*

*Ο κήπος στην Βοζτράρ.
Η οικογένεια του καλλιτέχνη
μέσα στον κήπο της οδού Καρσέλ*

1881, Oil on canvas/olej na płótnie/
olej na plátnie/olej na plótnie/
ulej pe pánză/λάδι σε καμβά,
87 × 114 cm, Ny Carlsberg Glyptotek,
København

i Edgara Degasa (1834–1917). Zrujnowany przez krach na giełdzie w 1882 roku, w następnym roku zwalnia się ze stanowiska maklera giełdowego. Po sprzedaży części swoich zbiorów próbuje się utrzymywać w Rouen z malarstwa. W końcu rzuca się w wir interesów w Danii, nie odnosi w nich jednak sukcesu. Pozostawia w Kopenhadze rodzinę i w 1885 roku wraca z synem Clovisem do Paryża. Jest chory i bez środków do życia. Ma tylko swą ambicję artystyczną, która jest też egzystencjalnym poszukiwaniem.

impresioniști: Pissaro și Edgar Degas (1834–1917). Ruinat de prăbușirea pieței bursiere din 1882, demisioanează din funcția de agent de bursă în anul următor. După ce a vândut o parte din colecția sa, încearcă să trăiască din pictură la Rouen, lansându-se apoi într-o aventură comercială, dovedită fără succes, în Danemarca. Lăsându-și familia la Copenhaga, se întoarce în 1885, împreună cu fiul său Clovis la Paris, bolnav și fără resurse... doar cu ambiția artistică, și ea într-o căutare existențială.

της περιόδου, ζωγράφισε τοπιογραφίες και πορτρέτα, επηρεασμένος από τους Πισσάρο και Ντεγκά (1834-1917), τους δύο υπερσιονιστές μέντορές του. Έχοντας καταστραφεί από το κραχ του 1882, εγκατέλειψε τον επόμενο χρόνο τη δουλειά του χρηματιστή. Έχοντας χάσει μέρος της συλλογής του, προσπάθησε να ζήσει μέσω της ζωγραφικής του στη Ρουέν και αργότερα ενεπλάκη σε μια εμπορική επιχείρηση στη Δανία – χωρίς επιτυχία. Άφησε την οικογένειά του στην Κοπεγχάγη και επέστρεψε στο Παρίσι, με τον γιο του Κλοιβίς, άρρωστος και άφραγκος, μόνος με την καλλιτεχνική του φιλοδοξία, που αποτελεί και μια υπαρξιακή αναζήτηση.

Apple Trees, Hermitage, Pontoise

Jabloně, Poustevna, Pontoise

Jablone, samota, Pontoise

Jablonie, Pustelnia, Pontoise

Meri, schit, Pontoise

Ανθιαμένες μηλιές, Ποντουάζ

1878, Oil on canvas/olej na plátně/olej na plátne/olej na plótnie/olei pe pánzā/λάδι σε καμβά, 46 × 65 cm, Private collection

Apple Trees, Hermitage, Pontoise

Jabloně, Poustevna, Pontoise

Jablone, samota, Pontoise

Jablonie, Pustelnia, Pontoise

Meri, schit, Pontoise

Ανθιαμένες μηλιές, Ποντουάζ

1879, Oil on canvas/olej na plátně/olej na plátne/olej na plótnie/ulei pe pánzā/λάδι σε καμβά, 65 × 100 cm, Aargauer Kunsthaus, Aarau

Riverside (Breton Landscape)

Bretaňská krajina

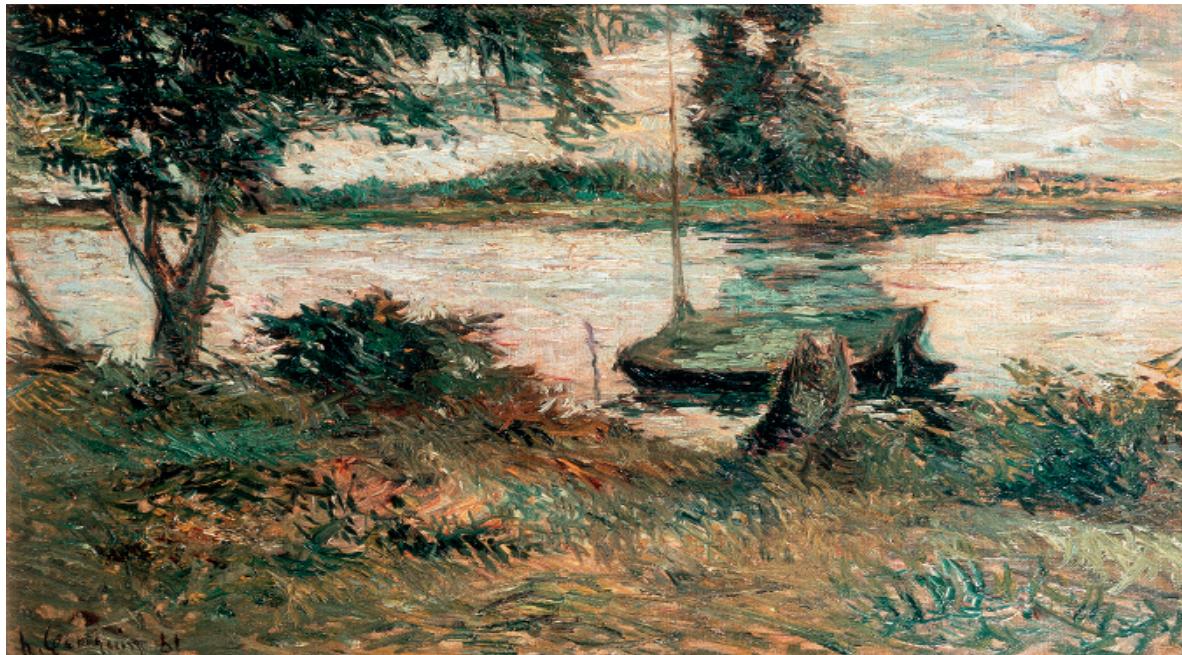
Breh rieky (Bretónska krajina)

Krajobraz w Bretanii

Mal de râu (Peisaj breton)

Τοπίο της Βρετανίης

1879, Oil on canvas/olej na plátně/olej na plátne/olej na plótnie/ulei pe pánzā/λάδι σε καμβά, 31 × 47 cm, Private collection

Banks of the Oise

Říční břeh

Brehy rieky Oise

Brzeg rzeki

Malurile râului Oise

Οι όχθες του ποταμού Oise

1881, Oil on canvas/olej na plátně/olej na plátne/olej na płótnie/olej pe pônzô/λάδι σε καμβά, 31 × 47 cm, Private collection

Little Dream (Aline Gauguin)

Krátký odpočinek (Aline Gauguinová)

Maličká sníva (Aline Gauguinová)

Špiąca dziewczynka (Aline Gauguin)

Micul vis (Aline Gauguin)

Η μικρή που ονειρεύεται (Αλίν Γκωγκέν)

1881, Oil on canvas/olej na plátně/olej na plátne/olej na plótnie/ulei pe pânză/λάδι σε καμβά, 59.5 × 73.5 cm, Ordrupgaard, København

The Toilet

Toaleta

Toaleta

Toaleta

Toaleta

Η τουαλέτα

1882, Wood/dřevo/drevo/drewno/lemn/ξύλο, 34.1 × 55 × 7 cm, Musée d'art moderne et contemporain, Strasbourg